

Zhun Mang
se na své cestě k oceánu
setkal s Yuan Fengem
na břehu
východního moře
a byl jím otázan,
kam jde.
„Jdu,“ odpověděl,
„k oceánu,“ a ten druhý
se znovu zeptal,
„Kvůli čemu?“
Zhun Mang řekl,
„Taková je přirozenost
oceánu, že vody,
které do něj proudí,
jej nikdy nemohou zaplnit,
ani ty, které z něj vtékají,
jej nemohou vyčerpat.
Bude se těšit
z procházky při něm.“
Yuan Feng odpověděl,
„Vůbec nemyslíš
na lidstvo?
Rád bych
od tebe slyšel
o moudrém vládnutí.“
Zhun Mang řekl,
„Pod vládou mudrců
jsou všechny úřady
rozdělovány dle
vhodnosti jejich povahy;
všechna ustanovení
jsou dána podle
schopností lidí;
cokoliv je učiněno,
je učiněno po úplném
prozkoumání všech okolností;
skutky a slova vycházejí
z vnitřního podnětu,
a celý svět
je transformován.
Kamkoliv jsou jejich
paže nasměrovány
a jejich pohledy upřeny,
ze všech koutů
se budou jistotně
scházet lidé, aby dělali to,
po čem touží:
tomu se říká
vláda mudrců.“

„Rád bych si poslechnul
o vládnutí laskavých,
ctnostných lidí,“
pokračoval Yuan Feng.
Odpověď zněla,
„Pod vládou
ctnostných,
když tiše zaujímají
své místo,
nad ničím nehlobají,
a když jednají,
nemají pocit úzkosti;
neuchovávají ve svých
myslích
co je správné
a co je nesprávné,
co je dobré
a co je špatné.
Dělí se o svůj prospěch
se všemi
mezi čtyřmi oceány,
a to vytváří
takzvaný
stav uspokojení;
rozdělují své dary
všem, a to vytváří
takzvaný
stav klidu.
Lidé truchlí
nad jejich smrtí jako děti,
které ztratily
své matky,
a jsou zmateni jako poutníci,
kteří zabloudili.
Mají
nadbytek bohatství
a všech nezbytností,
a nevědí,
odkud přichází;
mají dostatek
jídla a pití
a nevědí,
od koho je dostávají:
tak věci vypadají
pod vládou
laskavých a ctnostných.“
„Rád bych slyšel
o vládnutí
lidí podobných duchu,“
pokračoval Yuan Feng

ještě jednou.
Odpověď zněla,
„Lidé nejvyšších
kvalit podobných duchu
sedlají světlo
a omezení těla
mizí.
To nazýváme
být jasným a nadpozemským.
Jednají
do nejzazších sil,
kterými
jsou nadáni,
a nemají ani jednu
plně nevyužitou vlastnost.
Jejich radostí
je ta Nebe a Země,
a všechny překážky
záležitostí se rozplynou
a zmizí;
všechny věci se vrátí
ke své řádné přirozenosti:
a tomu se říká
stav
chaotické záhadnosti.“
Men Wu-gui
a Chi.zhang Man-ji
sledovali armádu
krále Wua,
když ten druhý pravil,
„Je to proto,
že se nenarodil
za časů
Pána z Yu, že je
zapleten
do nesnází války.“
Men Wu-gui odpověděl,
„Bylo to, když království
bylo dobře uspořádáno,
protože mu vládnul
Pán z Yu?
Nebo se stalo
neuspořádaným,
protože mu vládnul?“
Ten druhý řekl,
„Všichni si přejí,
aby království bylo
v dobrém pořádku,
a v takovém případě,
proč by bylo nezbytné

říkat cokoliv
o Pánu Yu?
Měl léky na boláky;
falesné vlasy pro plešaté;
a léčení pro ty,
kdo byli nemocní:
byl jako filiální syn
přinášející lék k vyléčení
svého otce, se všemi
známkami úzkosti
v jeho vzezření.
Mudrc by byl zahanben
takovou věcí.
Za věku dokonalé ctnosti
nepřipisovali moudrosti
žádnou hodnotu,
ani nezaměstnávali
schopné lidi.
Nadřízení byli jen jako
vyšší větve
stromu;
a lidé byli jako
jeleni v divočině.
Byli
čestní a správní,
aniž by věděli,
že být takovým
znamená spravedlnost;
milovali jeden druhého,
aniž by věděli,
že to znamenalo
laskavost;
byli upřímní
a v srdci loajální,
aniž by věděli,
že to byla loajalita;
plnili
své závazky,
aniž by věděli,
že to znamená
dobrou víru;
ve svých jednoduchých
činostech využívali
služeb jeden druhého,
aniž by pomysleli,
že předávali či přijímali
jakýkoliv dar.
Proto jejich činy
nezanechávaly žádnou stopu,
a nebyl zde žádný záznam

jejich poměrů.“
Filiální syn,
který nelichotí svému otci,
a věrný ministr,
který nepodlézá
svému vládci,
jsou nejvyššími příklady
ministra a syna.
Když syn souhlasí se vším,
co jeho otec říká,
a schvaluje vše,
co jeho otec dělá,
obecné mínění
jej prohlašuje
za neschopného syna;
Když ministr souhlasí
se vším, co jeho vládce říká,
a schvaluje vše,
co jeho vládce dělá,
obecné mínění
jej prohlašuje
za neschopného ministra;
Ani nikdo neuvažuje,
zda je tento pohled
nezbytně správný.
Ale když
samo obecné mínění
potvrzuje cokoliv
a lidé s tím proto souhlasí,
nebo považuje vše za dobré
a lidé to také schvalují,
pak se neříká, že jsou
pouhými přítakávači
a lichotníky -
je pak obecné mínění
autoritativnější
než otec,
nebo by mělo být ctěno
více než vládce?
Řekni člověku,
že pouze následuje
názory druhého,
nebo že je pochlebovačem
druhých, a rázem
zrudne hněvem.
A přesto celý svůj život
pouze následuje druhé
a pochlebuje jim.
Jeho výklady jsou
tvořeny tak, aby souhlasily

s druhými; jeho fráze jsou
příkrášlované: aby si získal
souhlas davů.
Od prvního do posledního,
od začátku do konce,
nenachází žádnou chybu
ve svém nazírání.
Nechá své šaty
splývat,
bude předvádět jejich barvy
a upraví své
pohyby a chování,
aby si získal přízeň
svého věku a přesto se
nenazve lichotníkem.
Je pouhým následníkem
druhých, souhlasí
či nesouhlasí
jako oni,
a přesto neřekne, že je
jedním z nich.
To je výšina
hlouposti.
Ten, kdo zná
svoji hloupost,
není velmi hloupý;
ten, kdo ví, že trpí
sebeklamem,
není příliš oklamán.
Ten, kdo je velmi oklamán,
se klamu
nikdy nezbaví;
ten, kdo je velmi hloupý,
se za celý svůj život
nestane inteligentním.
Pokud spolu budou
kráčet tři lidé
a jen jeden z nich
bude podléhat klamu
ohledně jejich cesty,
mohou i přesto dosáhnout
svého cíle, neboť je
oklamáných méně;
ale pokud budou
klamu podléhat dva z nich,
nedosáhnou cíle,
neboť oklamáných
bude většina.
V současnosti,
když celý svět

podléhá klamu,
 ačkoliv kážu lidem,
 aby šli správným směrem,
 nedokážu je k tomu pohnout -
 není to smutné?
 Veliká hudba
 neproniká
 ušima vesničanů;
 ale pokud slyší
 „Praskání vrby,“
 či „Světlé květiny,“
 budou
 řvát smíchem.
 Tak tomu je, že vzosná
 slova nezůstávají v myslích
 davů,
 a dokonalá slova
 nejsou slyšet,
 neboť vulgární slova
 převažují.
 Dvěma
 pozemskými nástroji
 bude hudba zvonu
 zmatena,
 a požitek,
 který mohla přinést,
 nemůže být získán.
 V současnosti
 trpí celý svět
 klamem,
 a ačkoliv si přeji
 jít určitým směrem,
 jak v tom
 mohu uspět?
 Vědouc,
 že nemohu uspět,
 kdybych zkusil
 vynutit svoji cestu,
 byl by to
 další sebeklam.
 Proto je mým
 nejlepším směřováním
 opustit svůj cíl,
 a již více jej nenásledovat.
 Když jej nebudu následovat,
 koho budu mít
 na sdílení svého smutku?
 Když se ošklivému muži
 narodí v noci dítě,
 spěchá se světlem,

aby se na ně podíval.
 Činí tak velmi horlivě,
 obávajíc se pouze,
 že by mohlo být jako on.
 Ze sto let
 starého stromu
 bude kus odseknut
 a vytvarován
 do křehké vázy,
 která bude
 dále přizdobena
 zelenou a žlutou,
 zatímco zbytek
 toho kusu je odseknut
 a hozen do příkopu.
 Když nyní porovnáme
 křehkou vázu
 s tím, co bylo
 hozeno do příkopu,
 bude mezi nimi rozdíl
 ve smyslu
 krásy a ošklivosti;
 ale obojí se shodují
 ve ztrátě řádné
 přirozenosti dřeva.
 Tedy v ohledu
 praktikování ctnosti
 je rozdíl
 mezi loupežníkem Zhim
 na jedné straně
 a Zeng Shenem či Shi Qiuem
 na straně druhé;
 ale všichni shodně
 ztratili řádné kvality
 své přirozenosti.
 Je zde pět věcí,
 které v člověku
 způsobují ztrátu jejich
 řádné přirozenosti.
 První je jejich láska
 k pěti barvám, které
 rozrušují oko
 a berou mu jeho
 řádnou pronikavost
 vidění; druhou věcí je
 jejich láska
 k pěti notám hudby,
 která rozrušuje ucho
 a bere mu
 jeho řádnou schopnost

slyšení; třetí věcí
 je jejich láska
 k pěti vůním, které
 pronikají nosem,
 a vytvářejí
 nepříjemný pocit
 po celém čele;
 čtvrtou je jejich láska
 k pěti chutím,
 které umrtvují ústa
 a převrací jejich smysl
 pro chuť; pátou jsou
 jejich záliby a nelibosti,
 které znepokojují mysl
 a způsobují, že přirozenost
 poletuje kolem.
 Všech těchto pět věcí
 škodí životu;
 a nyní se Yang a Mo
 začínají rozpínat
 ze svých odlišných
 stanovisek,
 přičemž se oba domnívají,
 že našli správnou
 cestu pro lidi.
 Ale cesty,
 na které narazili,
 nejsou tím, co nazývám
 správnou cestou.
 To, na co narazili,
 vede pouze k úzkosti -
 mohli nalézt to,
 co je správnou věcí?
 Pokud ano, pak můžeme říci,
 že holubice v kleci
 pro sebe našla
 to pravé.
 Navíc,
 ta zalíbení a nelibosti,
 ta láska
 k hudbě a barvám
 slouží k nahromadění paliva
 v jejich hrudích; zatímco
 jejich čapky, čelenky,
 pamětní desky,
 které nosí,
 a jejich dlouhé opasky
 slouží pouze jako omezení
 jejich osob.
 Tak vnitřně nácpaní

jako díra na palivo,
a zvenčí pevně spoutáni
lanovím,
když se tiše podívají kolem
ze svých pout,
a přesto se domnívají,
že mají vše, co by si mohli
přát, nejsou na tom
o nic lépe než kriminálníci,
jejichž paže jsou spoutány
a jejichž prsty jsou
ve svěráku.